

[Landbrugsministeren]

nen bliver koncentreret på et stadig mindre antal brug. Hensynet til opretholdelsen af en bred variation af bedrifter, herunder heltidsbedrifter med en væsentlig produktion, taler for at give loven et dobbelt sigte i strukturpolitisk henseende:

- fortsat udvikling af de egentlige heltidsbedrifter,
- opretholdelse af et stort antal små og mellemstore (deltids-)bedrifter.

Dette dobbelte sigte indebærer, at det vil være nødvendigt at overveje ændringer i den gældende lovs erhvervs- og strukturpolitiske bestemmelser.

4. Erhvervsbestemmelserne.

Den gældende landbrugslov bygger på en tæt forbindelse mellem erhvervs- og strukturreglerne. De restriktive erhvervsregler er udtryk for et ønske om at kanalisere jord til bedrifter, der drives af egentlige landmænd, med henblik på udviklingen af effektive heltidsbedrifter. Heroverfor står målsætningen om bevarelsen af en bred variation af bedrifter og om sikring af befolkningsgrundlaget i landdistrikterne. Opfyldelsen heraf forudsætter lempelser i landbrugsloven.

De eksisterende begrænsninger i personers adgang til at erhverve jordbrugsbedrifter (og udelukkelsen af selskaber) begrundes bl.a. med, at en begrænsning af køberkredsen til jordbrugsbedrifter vil have en prisdæmpende effekt. Det bemærkes i denne forbindelse, at gældende administrativ praksis reelt indebærer, at en væsentlig videre kreds end forudsat ved 1978-landbrugslovens vedtagelse faktisk har adgang til at erhverve en landbrugsdrift.

Andre faktorer end efterspørgerkredsens størrelse har måske nok så stor indflydelse på prisniveauet for landbrugsejendomme. Som eksempler kan nævnes forventningerne til prisudviklingen for landbrugsprodukter og den generelle samfundsudvikling, herunder navnlig realrentens højde.

Det er i øvrigt fremhævet, at det under de gældende erhvervsregler ikke mindst er de etablerede landmænd, der påvirker prisniveauet i opadgående retning, fordi de i kraft af gældende skatteregler og på grund af marginalomkostningsovervejelser ofte vil kunne betale en højere pris end landmænd i etableringsfasen.

Ved en revision af landbrugsloven kan der være behov for at justere en række af lovens erhvervsbestemmelser. Af særlig interesse er reglerne om bopæl, væsentligste erhverv og uddannelse.

Bopælskravet spiller en befolkningspolitisk rolle i landdistrikterne. Selv om der i landbokommissionen er rejst spørgsmål om bærekraften af visse af de hidtidige begrundelser for kravet, er det regeringens opfattelse, at bopælskravet bør opretholdes og administreres stramt i overensstemmelse med gældende praksis.

Kravet om væsentligste erhverv begrundes ved indførelsen først og fremmest i ønsket om at modvirke prisstigninger på landbrugsjord. Landbokommissionen anfører her til, at reglen om væsentligste erhverv, som administrativ praksis har udviklet sig, næppe har spillet nogen prisdæmpende rolle for mindre bedrifter, hvor der i meget vidt omfang er meddelt dispensation.

En fastholdelse af kravet om væsentligste erhverv på mindre ejendomme er i øvrigt ulogisk, idet ejendommene ikke kan give det fornødne afkast, medmindre de udnyttes meget intensivt med deraf følgende risiko for miljøproblemer. Kravet karakteriseres som administrativt uhensigtsmæssigt.

Det anføres endvidere, at overholdelsen af kravet, der medfører administrative vanskeligheder, reelt unddrager sig kontrol, hvis der ikke sættes meget betydelige ressourcer ind.

På baggrund af landbokommissionens kritik af kravet om væsentligste erhverv er det regeringens opfattelse, at kravet er uhensigtsmæssigt, og at det bør ophæves for alle kategorier af ejendomme.

Kravet om uddannelse som betingelse for erhvervelse af en landbrugsejendom blev indført i 1978-loven. Det kan opfyldes ikke blot ved en egentlig praktisk-teoretisk landbrugsmæssig uddannelse (det grønne bevis m.v.), men også alene ved forskellige former for praktisk arbejde i landbruget. I 1983 lempedes kravet indtil udgangen af 1985 for så vidt angår tidligere ejerskab eller arbejde på landbrugsbedrifter. I visse udformninger er uddannelseskravet nok så meget udtryk for et krav om tilknytning til landbruget som for en egentlig landbrugsmæssig uddannelse.

Der er i landbokommissionen stillet spørgsmål ved, om hovedbegrundelserne for uddannelseskravet har tilstrækkelig bære-